

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ช่วงชั้นที่ ๑ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓)

สาระสำคัญของสาระการเรียนรู้

สังคมศึกษาเป็นศาสตร์บูรณาการด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ประกอบด้วยวิชาสำคัญคือ ประวัติศาสตร์ ศิลปกรรม หน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ และภูมิศาสตร์ สังคมศึกษามีเป้าหมายสำคัญที่มุ่งพัฒนา ผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ พลเมืองที่มีลักษณะหลายระดับ ประกอบด้วยความเป็นพลเมืองของท้องถิ่น พลเมืองไทย พลเมืองอาเซียน พลเมืองโลก และพลเมืองดิจิทัล มุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้มีมุมมองหลากหลาย และมีมีโนทัศน์สำคัญสำหรับใช้ทำความเข้าใจโลกและชีวิตที่กว้างขวาง เป็นผู้มีความสามารถที่จะเรียนรู้ เพิ่มพูนประสบการณ์ พัฒนาตนเอง และใช้ศักยภาพของตนอย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถปรับเปลี่ยน เรียนรู้ ตลอดจนร่วมมือกันเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงให้แก่ชุมชนและสังคม

สาระการเรียนรู้นี้มีสมรรถนะเฉพาะ ๖ ประการ ได้แก่

๑. ปฏิบัติตนสอดคล้องกับหลักศีลธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาอื่นที่ตนนับถือ สามารถจัดการ อารมณ์อย่างมีสติสัมปชัญญะ อดทนและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน
  ๒. วางแผนการใช้ทรัพยากรและการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด คุ่มค่า และพอเพียง ในระดับ ตนเองและครอบครัว
  ๓. ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ด้วยการรวบรวมและตรวจสอบข้อมูลและหลักฐานทางประวัติศาสตร์ อย่างมีเหตุผล เพื่อเข้าใจการเปลี่ยนแปลง สาเหตุและผลสืบเนื่องของเหตุการณ์ในอดีตที่มีต่อตนเอง ครอบครัว โรงเรียน เห็นคุณค่าของสถาบันหลักของชาติ และท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ เพื่อสร้างสำนึกร่วมในการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น และอยู่ร่วมกันอย่างสันติท่ามกลางความแตกต่างหลากหลาย
  ๔. ติดตามการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมอยู่รอบตัวและชุมชน ตัดสินใจดำเนินกิจกรรมใน ชีวิตประจำวันอย่างรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม มีส่วนร่วมในการป้องกัน รับมือ แก้ปัญหา สิ่งแวดล้อมในชั้นเรียน โรงเรียนและชุมชน ด้วยความเข้าใจในปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม และความสัมพันธ์ที่สมดุล ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม
  ๕. รับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ ปกป้องสิทธิเสรีภาพของตนเอง เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น มีส่วน ร่วมในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาาร่วมกันในชั้นเรียน และโรงเรียน โดยสันติวิธี
  ๖. เลือกและจัดการเวลาในการใช้สื่อ สารสนเทศ และดิจิทัลอย่างรู้เท่าทัน ไม่ให้เกิดผลเสียต่อตนเอง และผู้อื่น ตัดสินใจที่จะเชื่อหรือไม่เชื่อ ปฏิบัติตามหรือไม่ปฏิบัติตาม โดยเข้าใจวัตถุประสงค์ ประโยชน์ และโทษ ของสื่อ สารสนเทศ ดิจิทัล สร้างและส่งต่อข้อมูลสารสนเทศ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว
- สมรรถนะเฉพาะทั้ง ๖ สมรรถนะดังกล่าว มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับสมรรถนะหลักทั้ง ๖ สมรรถนะ และบูรณาการกันเป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ช่วงชั้น ๑๒ ข้อ ซึ่งเป็นเป้าหมายของช่วงชั้นนี้

ผลลัพธ์การเรียนรู้ช่วงชั้นที่ ๑ ทั้ง ๑๒ ข้อ ดังกล่าว นำไปกำหนดเป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ โดยต้องคำนึงถึงการบูรณาการสมรรถนะหลักและสมรรถนะเฉพาะด้วย เพื่อให้เมื่อผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ชั้นปีแล้ว จะนำไปสู่การบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ช่วงชั้นตามที่หลักสูตรกำหนดไว้

ลักษณะเฉพาะ/ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้นี้ ว่าด้วยการศึกษาอย่างเป็นระบบเพื่อทำความเข้าใจตนเองและสังคม โดยการปฏิบัติตนตามหลักของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาอื่นที่ตนนับถือด้วยสำนึกที่ดี ที่ได้รับการปลูกฝัง การพัฒนาระบบความคิด พิจารณา ไตร่ตรองก่อนตัดสินใจทำสิ่งใด ๆ ทำให้เป็นผู้มีจิตใจดีที่ส่งผลต่อการคิดดี พูดดี และทำแต่สิ่งที่ดี อันเป็นประโยชน์และสร้างสรรค์ทั้งต่อตนเอง ผู้อื่น และส่วนรวม หาคำตอบเกี่ยวกับเรื่องราวที่เกิดขึ้นในอดีต ทำให้เข้าใจสังคมในอดีตได้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด เพื่อนำมาเสริมสร้างความเข้าใจในสังคมปัจจุบันที่มีรากประวัติศาสตร์ซึ่งเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ประวัติศาสตร์ของกลุ่มคนที่มีความหลากหลาย ที่มีลักษณะผสมผสานและก่อรูปเป็นวัฒนธรรมและสังคม มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องเป็นพลวัต โดยเฉพาะความภาคภูมิใจในครอบครัว โรงเรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติ อันส่งผลต่อพฤติกรรมในการใช้ชีวิตและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม การปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ และสิทธิเสรีภาพในการอยู่ร่วมกัน รวมไปถึงความรับผิดชอบต่อตนเองในการใช้จ่าย และการใช้ทรัพยากรโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อตนเองและสิ่งแวดล้อม อันจะนำไปสู่การเป็นสมาชิกที่ดีของประเทศชาติ

จุดเน้นการพัฒนา

การออกแบบกรอบคิดหลักของสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ด้านศีลธรรมจัดให้สอดคล้องกับกรอบคิดของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ การดำเนินการเรียนรู้ให้ไปถึงสมรรถนะทั้ง ๖ ประการ ได้นั้นต้องอาศัยการปฏิบัติทั้งกาย ภาวณา ศิลภาวณา จิตภาวณา ปัญญาภาวณา ซึ่งสามารถที่จะถ่ายทอดศีลธรรมไปสู่ชีวิตตามทฤษฎีและหลักการในการเรียนรู้ต่างๆ

การปฏิรูปการเรียนรู้สังคมศึกษา เป็นการศึกษาถึงคุณค่าของความเป็นมนุษย์และการอยู่ร่วมกันในสังคม ในฐานะเป็นพลเมืองของชาติภายใต้ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และของโลกซึ่งร่วมสร้างประวัติศาสตร์ ให้เกิดความมั่นคงทางสังคมโดยมีศีลธรรมตามที่ปรากฏในพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่นเป็นฐาน (ตามมาตรา ๖๗ ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐) สาระการเรียนรู้นี้ช่วยให้ผู้เรียนใช้ชีวิตทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล และการอยู่ร่วมกันในสังคม เป็นพลเมืองดี

สำหรับช่วงชั้นที่ ๑ ได้จัดผลลัพธ์การเรียนรู้ช่วงชั้น เป็น ๖ หัวข้อ ดังนี้

ศาสนธรรมนำทางชีวิต เพื่อพัฒนาตน ครอบครัว และชุมชน เป็นการบูรณาการให้นักเรียนได้ประยุกต์ใช้หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาอื่นที่ตนนับถือ เพื่อให้เอื้อต่อการพัฒนาพฤติกรรมลักษณะนิสัย จิตใจ และปัญญา อันจะนำไปสู่การสร้างประโยชน์และความสงบสุขในครอบครัว โรงเรียน และชุมชน

การวางแผนเงินและการใช้ทรัพยากร เป็นการบูรณาการให้นักเรียนได้วางแผนร่วมกับคนในครอบครัว เพื่อน และครู เรียนรู้และพัฒนาตนเป็นคนที่ใช้จ่ายเงินและทรัพยากรอย่างมีการวางแผน และประหยัด เพื่อลด

ค่าใช้จ่ายของตนเอง ครอบครัวและโรงเรียน เห็นความสำคัญของการประหยัดและออม สามารถประยุกต์ใช้แนวคิดของการพัฒนาที่ยั่งยืนและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต

เหตุการณ์ในอดีตของครอบครัว โรงเรียน และชุมชน รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับสถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นการบูรณาการให้นักเรียนใช้ค้นหาเรื่องราวความเป็นมาของครอบครัว และโรงเรียนอย่างเป็นระบบ ผ่านการทำกิจกรรมร่วมกันกับเพื่อนและผู้เกี่ยวข้อง จนสามารถทำความเข้าใจเหตุการณ์ต่าง ๆ นำเสนอโดยมีหลักฐานและแหล่งข้อมูลที่ชัดเจนมาสนับสนุน นำไปสู่การปฏิบัติตนที่แสดงถึงความภาคภูมิใจในครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และประเทศชาติ

ชีวิตในบ้าน โรงเรียน และชุมชน เป็นการบูรณาการให้นักเรียนฝึกการใช้ชีวิตจากสังคมใกล้ตัวไปสู่สังคมที่ไกลตัว และสังคมในโลกเสมือน ที่คำนึงถึงบทบาท สิทธิ หน้าที่และเสรีภาพ เป็นสมาชิกของสังคม ควบคุมอารมณ์และความรู้สึกและปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นที่มีความแตกต่าง และทำประโยชน์ต่อส่วนรวม อยู่ร่วมกันอย่างสันติ โดยไม่สร้างความเดือดร้อนต่อตนเอง ผู้อื่น ส่วนรวม และสำรวจข้อมูลโดยใช้แผนที่ แผนที่ แผนผัง รูปถ่าย เพื่อจัดระเบียบและดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม

วัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย เป็นการบูรณาการให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ที่มีการผสมผสาน เลือกรับและปรับใช้ให้เหมาะสมกับยุคสมัย เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมของชุมชนและท้องถิ่น โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมาก่อนประโยชน์ส่วนตน เคารพสถาบันหลักและสัญลักษณ์ของชาติไทย

รู้เท่าทันสื่อ เท่าทันตนเอง เป็นการบูรณาการให้ผู้เรียนตระหนักและเท่าทันความคิดของตนเอง ที่ได้รับอิทธิพลจากสื่อและค่านิยมของสังคม เท่าทันสื่อโฆษณา มีวิจารณญาณในการเลือก สร้างและส่งต่อสื่อสารสนเทศ

การนำไปใช้ในชีวิตจริง

จากการฝึกฝนให้ผู้เรียนได้ใช้ศาสนธรรมเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนให้สามารถดูแลตนเองในชีวิตประจำวันอย่างเป็นปกติสุข

จากการพัฒนาคุณสมบัติการเป็น “นักประวัติศาสตร์ที่ดี กล่าวคือ รู้จักสังเกต ใต้อาถม จดจำและนำสิ่งที่ศึกษาจดจำมาได้ มาวิเคราะห์หาเหตุผลที่ถูกต้องต่อไป” (หนังสือสายธารประวัติศาสตร์วิทยา, สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี) ฝึกฝนใช้กระบวนการสืบค้นเรื่องราวในอดีตของครอบครัว โรงเรียน ชุมชน ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน ท้องถิ่น เข้าใจพัฒนาการของสถาบันหลักของชาติ อันได้แก่ สถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีสมรรถนะในการสื่อสารด้วยภาษา เพื่อค้นหาข้อเท็จจริงจากแหล่งข้อมูลที่นำเชื่อถือ อาศัยการคิดขั้นสูงเพื่อวิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง ซึ่งผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการทำความเข้าใจและค้นหาข้อมูลเรื่องราวต่าง ๆ ที่ตนเองอยากหาคำตอบ

จากการฝึกฝนให้ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสุข ยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางความคิด ความเชื่อและการปฏิบัติของบุคคล เข้าใจการอยู่ร่วมกันตามกฎ กติกา และข้อตกลง ตระหนักถึงความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับสิ่งแวดล้อมที่ต้องร่วมกันดูแลรักษา นำไปสู่การทำตนให้เป็นประโยชน์ ร่วมรับรู้และแก้ปัญหาโดยไม่สร้างความเดือดร้อนให้กับตนเองและผู้อื่น และไม่ส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม

จากการฝึกฝนเรื่องการออม การวางแผนและใช้เงิน รวมทั้งทรัพยากรอย่างมีสติ ตระหนักถึงผลที่เกิดขึ้นจากการใช้เงินและทรัพยากรของตนเอง ช่วยลดปัญหาทางการเงินและการใช้ทรัพยากรอย่างไม่รู้คุณค่า ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งในระดับตนเอง และครอบครัว มีจิตสำนึกและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และพัฒนาที่ยั่งยืน

การบูรณาการกับสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ

ภาษาไทย/ ภาษาต่างประเทศ สามารถจัดสถานการณ์จากการฟัง การอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็ก นิทาน ตำนาน เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลสำคัญในอดีตที่หลากหลาย ซึ่งมีรากฐานมาจากพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ รวมถึงประเพณีที่ดั่งงาม โดยใช้คำศัพท์และเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและวิถีชีวิตในครอบครัว โรงเรียนและชุมชน พัฒนาความสามารถในการอ่าน การตั้งคำถามเพื่อสืบค้นข้อมูล การบันทึกและสรุปข้อมูล ตลอดจนการใช้ภาษาเพื่อการนำเสนอเรื่องราวที่ตนสนใจได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

คณิตศาสตร์ สามารถใช้ทักษะการอ่านและแปลข้อมูลจากสถิติอย่างง่ายเพื่อทำความเข้าใจเรื่องราวรอบตัว สามารถบูรณาการร่วมกันในเรื่องการคำนวณเงินเพื่อวางแผนการใช้จ่ายและทรัพยากรให้คุ้มค่า และบูรณาการในเรื่องการอ่านปฏิทินและการคำนวณเวลาเพื่อเชื่อมโยงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรม ประเพณีในรอบปีและการทำความเข้าใจประวัติความเป็นมาของครอบครัว โรงเรียนและชุมชน

ศิลปะ สามารถใช้จินตนาการในการสร้างสรรค์งานศิลปะที่สื่อเรื่องราวที่มีความหมายและมีคุณค่าต่อความคิด ความสนใจ และความรู้สึกจากสถานการณ์และเหตุการณ์ต่าง ๆ รอบตัว เพื่อให้การสื่อสารมีความชัดเจน และน่าสนใจมากขึ้น

สุขศึกษาและพลศึกษา สามารถจัดกิจกรรมส่งเสริมศีลธรรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพจิตในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น สามารถจัดการอารมณ์และความรู้สึกอย่างรู้เท่าทัน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความรัก ความสามัคคี รู้จักให้อภัย ร่วมสร้างบรรยากาศแห่งความเข้าใจและการฟังซึ่งกันและกันในการร่วมการแก้ปัญหาความขัดแย้งในฐานะที่เป็นสมาชิกของครอบครัว โรงเรียนและชุมชน

วิทยาศาสตร์และระบบธรรมชาติ สามารถจัดกิจกรรมบูรณาการในประเด็นเกี่ยวกับทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม รับรู้และเข้าใจระบบความสัมพันธ์ของมนุษย์กับธรรมชาติในห่วงโซ่ที่เกี่ยวเนื่องกัน เพื่อการปฏิบัติตนให้เหมาะสม อนุรักษ์ธรรมชาติ และพร้อมรับมือกับภัยพิบัติ

ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะหลักและสมรรถนะเฉพาะ

สมรรถนะเฉพาะ	สมรรถนะหลัก
๑. ปฏิบัติตนสอดรับกับหลักศีลธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาอื่นที่ตนนับถือ สามารถจัดการอารมณ์อย่างมีสติสัมปชัญญะ อดทนและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน	
<p>๑.๑ ศรัทธา เคารพ และตระหนักถึงพระคุณของพระรัตนตรัยหรือศาสนาในศาสนาอื่นที่ตนนับถือ</p> <p>๑.๒ ฝึกตนตามกรอบของเบญจศีล เบญจธรรม หรือหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ</p> <p>๑.๓ ดำเนินชีวิตในสังคมยุคปกติใหม่อย่างมีสติ สมาธิและปัญญาที่ก่อให้เกิดการคิดขั้นสูง</p> <p>๑.๔ สื่อสารด้วยท่าทีที่สุภาพ มีสติ เคารพพ่อแม่ ครู หรือผู้ใหญ่ เคารพความแตกต่างระหว่างกัน เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในครอบครัว โรงเรียน ชุมชน ในฐานะเป็นพลเมืองไทย</p> <p>๑.๕ อยู่ร่วมและใช้สอยทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมอย่างรู้คุณค่าเพื่อให้เกิดความสมดุลอย่างยั่งยืน และใช้เทคโนโลยีอย่างรู้เท่าทันและพอเพียง</p>	<p>๑. การจัดการตนเอง</p> <p>๒. การคิดขั้นสูง</p> <p>๓. การสื่อสาร</p> <p>๔. การรวมพลังทำงานเป็นทีม</p> <p>๕. การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง</p> <p>๖. การอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน</p>
๒. วางแผนการใช้ทรัพยากรและการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด คุ่มค่า และพอเพียง ในระดับตนเองและครอบครัว	
<p>๒.๑ วางแผนการใช้จ่ายและออมเงินของตนเองอย่างเหมาะสมและมีวินัย และช่วยลดค่าใช้จ่ายในครอบครัว</p> <p>๒.๒ ใช้ทรัพยากรในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด คุ่มค่า และพอเพียง เพื่อลดค่าใช้จ่าย ใช้ของส่วนรวมอย่างระมัดระวัง ด้วยความตระหนักถึงผลกระทบของการใช้ทรัพยากรที่มีต่อตนเอง ครอบครัว และโรงเรียน</p>	<p>๑. การจัดการตนเอง</p> <p>๒. การคิดขั้นสูง</p> <p>๔. การรวมพลังทำงานเป็นทีม</p> <p>๕. การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง</p>

<p>๓. ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ด้วยการรวบรวมและตรวจสอบข้อมูลและหลักฐานทางประวัติศาสตร์อย่างมีเหตุผล เพื่อบอกผลกระทบของเหตุการณ์ที่มีต่อตนเอง ครอบครัว โรงเรียน เห็นคุณค่าของท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่และสถาบันหลักของชาติ เพื่อสร้างสำนึกร่วมในการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น และอยู่ร่วมกันอย่างสันติท่ามกลางความแตกต่างหลากหลาย</p>	
<p>๓.๑ สอบถาม ค้นหาคำตอบของเรื่องราวของตนเอง บุคคลในครอบครัว โรงเรียนและชุมชน ความสัมพันธ์ของสถาบันหลักของชาติกับชุมชน และท้องถิ่น ประวัติความเป็นมาและวิถีชีวิต ลำดับ เวลาและเหตุการณ์สำคัญ ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของครอบครัว โรงเรียน และชุมชน จากอดีตถึงปัจจุบัน โดยแสดงหลักฐานและแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง อย่างเห็นคุณค่าและภาคภูมิใจ และทำกิจกรรมในชีวิตประจำวัน ที่แสดงถึงความตระหนักของผลการกระทำในอดีต ที่มีต่อปัจจุบันและผลของการกระทำในปัจจุบันที่มีผลต่ออนาคต</p> <p>๓.๒ ปฏิบัติและร่วมกิจกรรมตามประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชน อย่างเห็นคุณค่าและคำนึงถึงผลที่อาจเกิดขึ้นต่อตนเอง ผู้อื่น และสิ่งแวดล้อมในชุมชน</p>	<p>๒. การคิดขั้นสูง</p> <p>๓. การสื่อสาร</p> <p>๕. การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง</p>
<p>๔. ติดตามการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมอยู่รอบตัวและชุมชนตัดสินใจดำเนินกิจกรรมในชีวิตประจำวัน อย่างรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม มีส่วนร่วมในการป้องกัน รับมือ แก้ปัญหา สิ่งแวดล้อมในชั้นเรียน โรงเรียน และชุมชน ด้วยความเข้าใจในปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม และความสัมพันธ์ที่สมดุลระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม</p>	
<p>๔.๑ ใช้แผนผัง แผนที่และรูปถ่ายในการระบุว่า ตนเองอยู่ ณ พื้นที่ใด ในโรงเรียน ชุมชน ค้นหาสถานที่บนแผนที่ และอธิบายลักษณะ สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในบ้าน ห้องเรียน โรงเรียน และลักษณะทางกายภาพในชุมชน</p> <p>๔.๒ มีส่วนร่วมในการจัดระเบียบและดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมที่บ้าน ห้องเรียน โรงเรียน ด้วยความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่าง สิ่งแวดล้อมกับชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองและส่วนรวม</p>	<p>๒. การคิดขั้นสูง</p> <p>๔. การรวมพลังทำงานเป็นทีม</p> <p>๕. การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง</p> <p>๖. การอยู่ร่วมกับธรรมชาติ และวิทยาการอย่างยั่งยืน</p>
<p>๕. รับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ ปกป้องสิทธิเสรีภาพของตนเอง เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาาร่วมกันในชั้นเรียน และโรงเรียน โดยสันติวิธี</p>	

<p>๕.๑ ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ที่มีต่อครอบครัว โรงเรียน และชุมชน ใช้และยอมรับข้อตกลง กฎ กติกาที่สร้างขึ้นร่วมกัน</p> <p>๕.๒ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ร่วมตัดสินใจในการแก้ปัญหา หรือความขัดแย้งในสถานการณ์ต่าง ๆ และทำกิจกรรมร่วมกัน อย่างมีมารยาท ในครอบครัว โรงเรียน และชุมชน เต็มใจเสียสละ ประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนรวมด้วยความรู้สึกว่าเป็นสมาชิก ของครอบครัวชั้นเรียน และโรงเรียน</p> <p>๕.๓ รักษาสิทธิพื้นฐานของตน ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ปฏิเสธเพื่อไม่ให้ตน ถูกรังแก หรือละเมิดสิทธิเสรีภาพ ทั้งร่างกายจิตใจ ทรัพย์สินและ แรงใจใหญ่ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>๕.๔ แสดงพฤติกรรมทั้งทางกายและวาจาในการยอมรับความคิดเห็น ความเชื่อและการปฏิบัติของบุคคลอื่นที่แตกต่างกันโดยปราศจากอคติ และการเหมารวม รวมทั้งไม่กลั่นแกล้งเพื่อน (Bullying)</p> <p>๕.๕ ปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องที่แสดงถึงการเคารพสถาบันหลักและ สัญลักษณ์ของชาติ และร่วมกิจกรรม ที่ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม ตามกำลังของตน</p>	<p>๑. การจัดการตนเอง</p> <p>๔. การรวมพลังทำงานเป็นทีม</p> <p>๕. การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง</p>
<p>๖. เลือกและจัดการเวลาในการใช้สื่อ สารสนเทศ และดิจิทัลอย่างรู้เท่าทัน ไม่ให้เกิดผลเสียต่อตนเองและผู้อื่น ตัดสินใจที่จะเชื่อหรือไม่เชื่อ ปฏิบัติตามหรือไม่ปฏิบัติตาม โดยเข้าใจวัตถุประสงค์ ประโยชน์ และโทษของสื่อ สารสนเทศ ดิจิทัล สร้างและส่งต่อข้อมูลสารสนเทศ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว</p>	
<p>๖.๑ เลือกใช้ และจัดการเวลาในการใช้สื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล อย่างรู้เท่าทัน</p> <p>๖.๒ ใช้วิจารณญาณและความรู้ด้านสื่อ สารสนเทศและดิจิทัล ประกอบ การคิดและตัดสินใจในการกระทำต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน</p> <p>๖.๓ สร้างและส่งต่อข้อมูลสารสนเทศอย่างใคร่ครวญ รับผิดชอบต่อผล ที่เกิดขึ้น รวมทั้งใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว</p>	<p>๑. การจัดการตนเอง</p> <p>๒. การคิดขั้นสูง</p> <p>๓. การสื่อสาร</p>

ผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อจบช่วงชั้นที่ ๑

๑. มีศรัทธา เคารพ และตระหนักรู้ในพระคุณของพระรัตนตรัยหรือศาสดาในศาสนาอื่นที่ตนนับถือ หมั่นฝึกตนตามหลักเบญจศีล เบญจธรรม หรือหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ สามารถจัดการตนเอง และดำเนินชีวิตในสังคมยุคปกติใหม่อย่างมีสติ สมานธิและปัญญาที่ก่อให้เกิดการคิดขั้นสูง
๒. สามารถสื่อสารด้วยท่าทีที่สุภาพ มีสติ เคารพพ่อแม่ ครู หรือผู้ใหญ่ เคารพในความแตกต่างระหว่างกัน อยู่ร่วมกันอย่างเป็นมิตรในครอบครัว โรงเรียน และชุมชน ในฐานะเป็นพลเมืองไทย ใช้สอยธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมอย่างรู้คุณค่าเพื่อให้เกิดความสมดุลอย่างยั่งยืน และใช้เทคโนโลยีในชีวิตประจำวันอย่างรู้เท่าทัน และพอเพียง

๓. ร่วมกับสมาชิกในครอบครัวในการระบุสาเหตุและวิธีการแก้ไขปัญหา เพื่อนำไปสู่การแยกแยะความต้องการและความจำเป็น วางแผนการใช้จ่าย และออมเงินอย่างเหมาะสมและมีวินัย เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบด้วยกันในการลดค่าใช้จ่าย
๔. ระมัดระวังในการใช้ของส่วนรวมและทรัพยากรในการทำงาน การทำกิจกรรม การทำกิจวัตรประจำวัน อย่างประหยัด คุ่มค่า และพอเพียง ด้วยความตระหนักถึงผลของการใช้ทรัพยากรที่มีต่อตนเอง ครอบครัว และโรงเรียน
๕. นำเสนอเรื่องราวของตนเอง บุคคล วัตถุ และสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว โรงเรียน และชุมชน ความสัมพันธ์ของสถาบันหลักของชาติกับชุมชนและท้องถิ่น ประวัติความเป็นมา และวิถีชีวิต ลำดับเวลา และเหตุการณ์สำคัญ ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงจากอดีตถึงปัจจุบัน และอธิบายผลของการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อวิถีชีวิตของตนและคนในชุมชน โดยแสดงหลักฐาน และแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องด้วยภาพและภาษาของตนเองที่เข้าใจง่าย ชัดเจน จากการสอบถาม ค้นหาคำตอบอย่างเป็นขั้นตอน และทำกิจกรรมในชีวิตประจำวันที่แสดงถึงความตระหนักของผลการกระทำในอดีตที่มีต่อปัจจุบันและผลของการกระทำในปัจจุบันที่มีผลต่ออนาคต ด้วยความรู้สึกถึงการเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว โรงเรียน และชุมชน
๖. สืบหาข้อมูลเกี่ยวกับตำแหน่ง ระยะเวลาและทิศทางของสิ่งต่างๆและสถานที่ โดยประยุกต์ใช้แผนที่ แผนที่รูปถ่าย เพื่อการวางแผนการทำงาน การใช้ชีวิต และการร่วมจัดระเบียบและดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมที่บ้าน ห้องเรียน โรงเรียน และชุมชน ด้วยความตระหนักในเหตุและผลของการกระทำของตนเองและคนในชุมชนที่มีต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่
๗. ทำกิจกรรมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีมารยาท ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ ยอมรับข้อตกลง กฎ กติกา ที่สร้างร่วมกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ร่วมตัดสินใจในการแก้ปัญหาหรือความขัดแย้ง ในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยเต็มใจเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนรวมด้วยความรู้สึกว่าเป็นสมาชิกของครอบครัว ชั้นเรียน และโรงเรียน
๘. ปฏิบัติตนบนพื้นฐานสิทธิของตน ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ปฏิเสธเพื่อไม่ให้ตนถูกรังแกหรือละเมิดสิทธิเสรีภาพ ทั้งร่างกาย จิตใจ ทรัพย์สินและแจ้งผู้ใหญ่ที่เกี่ยวข้อง แสดงพฤติกรรมเชิงบวกทั้งทางกายและวาจาเมื่อร่วมกิจกรรมหรือทำงานกับผู้อื่น ที่แสดงถึงการยอมรับความคิด ความเชื่อและการปฏิบัติของบุคคลอื่นที่แตกต่างกันโดยปราศจากอคติ และการเหมารวม รวมทั้งไม่กลั่นแกล้งเพื่อน (Bullying) ควบคุมอารมณ์และความรู้สึกของตน ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน
๙. เข้าร่วมกิจกรรมตามประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชนอย่างเห็นคุณค่าและไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อตนเอง ผู้อื่นและสิ่งแวดล้อมในชุมชน
๑๐. ปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องที่แสดงถึงการเคารพสถาบันหลักและสัญลักษณ์ของชาติไทย และร่วมกิจกรรมที่ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมตามกำลังของตนภายใต้การดูแลและคำแนะนำ
๑๑. เลือกและจัดการเวลาในการใช้สื่อ สารสนเทศ และดิจิทัลอย่างรู้เท่าทัน โดยรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นต่อตนเองและผู้อื่น

๑๒. ตัดสินใจที่จะเชื่อหรือปฏิบัติ โดยเข้าใจวัตถุประสงค์ ประโยชน์ และโทษของสื่อ สารสนเทศ ดิจิทัล สร้างและส่งต่อข้อมูลสารสนเทศ เกิดประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว

แนวทางการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ

๑. ศาสนธรรมนำทางชีวิต เพื่อพัฒนาตน ครอบครัว และชุมชน

ผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อจบช่วงชั้น	
<p>๑. มีศรัทธา เคารพ และตระหนักไว้ในพระคุณของพระรัตนตรัยหรือศาสดาในศาสนาอื่นที่ตนนับถือ หมั่นฝึกตนตามหลักเบญจศีล เบญจธรรม หรือหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ สามารถจัดการตนเองและดำเนินชีวิตในสังคมยุคปกติใหม่อย่างมีสติ สมานธิและปัญญาที่ก่อให้เกิดการคิดขั้นสูง</p> <p>๒. สามารถสื่อสารด้วยท่าทีที่สุภาพ มีสติ เคารพพ่อแม่ ครู หรือผู้ใหญ่ เคารพในความแตกต่างระหว่างกัน อยู่ร่วมกันอย่างเป็นมิตรในครอบครัว โรงเรียน และชุมชน ในฐานะเป็นพลเมืองไทย ใช้สอยธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมอย่างรู้คุณค่าเพื่อให้เกิดความสมดุลอย่างยั่งยืน และใช้เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน อย่างรู้เท่าทันและพอเพียง</p>	
ความรู้และสมรรถนะที่เชื่อมโยงกัน	ตัวอย่างสถานการณ์ กิจกรรม และเครื่องมือที่ใช้สำหรับนักเรียน
<p>๑. มีศรัทธา เคารพ และตระหนักไว้ในพระคุณของพระรัตนตรัยหรือศาสดาในศาสนาอื่นที่ตนนับถือ หมั่นฝึกตนตามหลักเบญจศีล เบญจธรรม หรือหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ สามารถจัดการตนเองและดำเนินชีวิตในสังคมยุคปกติใหม่อย่างมีสติ สมานธิและปัญญาที่ก่อให้เกิดการคิดขั้นสูง</p>	
<p>๑. ศรัทธา เคารพ และตระหนักไว้ในพระคุณของพระรัตนตรัยหรือศาสดาในศาสนาอื่นที่ตนนับถือ</p>	<p>กระบวนการเรียนรู้ที่มีสติสมานธิเป็นฐานเป็นกรอบในการดำเนินการดำเนินการเป็นดังนี้</p> <p>๑. เข้าร่วมกิจกรรมประจำวัน และปฏิบัติกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ที่แสดงถึงความศรัทธา ความเคารพ ในพระรัตนตรัยหรือศาสดาในศาสนาอื่นที่ตนนับถือ</p> <p>๑.๑ ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันที่เกี่ยวข้องการพัฒนาพฤติกรรมที่ตึงตังทั้งทางกาย วาจา และใจ</p> <p>๑.๒ ปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาร่วมกับบุคคลในครอบครัวโรงเรียนหรือชุมชน เช่น ในวันธรรมสวนะ วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา หรือศาสนาอื่นที่ตนนับถือ</p> <p>๑.๓ การสะท้อนความคิดเห็นหลังจากปฏิบัติกิจกรรม เพื่อให้เข้าถึงคุณค่า ความศรัทธาอย่างมีปัญญา</p>

<p>๒. ฝึกตนตามกรอบของเบญจศีล เบญจธรรม หรือหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ</p>	<p>๑.๔ ประยุกต์ความเข้าใจและความศรัทธาในหลักธรรมไปใช้ในการปฏิบัติตนในสถานการณ์อื่น ๆ ในชีวิตประจำวัน จนเกิดความมั่นใจในศักยภาพของตนเอง</p> <p>๒. การปฏิบัติตนตามแนวทางเบญจศีล เบญจธรรมหรือหลักธรรมคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อสร้างวัฒนธรรมของสถาบันครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน ที่ดีงาม</p> <p>๒.๑ ให้ความรักความเมตตา กรุณาต่อผู้อื่น สิ่งมีชีวิตและธรรมชาติสิ่งแวดล้อมทั้งหลายที่อยู่รอบตัวเรา ใช้สติกำกับตนเองในการไม่เบียดเบียน หรือทำร้ายชีวิตผู้อื่น</p> <p>๒.๒ ถือความซื่อสัตย์สุจริตเป็นหลัก เตือนตนเองไม่ให้หยาบคายใช้สิ่งของของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต</p> <p>๒.๓ ใช้หลักความถูกต้องและความพอดี ไม่แย่งชิงของ (ผู้เป็นที่รักของผู้อื่น</p> <p>๒.๔ พุดแต่ความจริง ไพเราะ ถูกกาลเทศะ ใช้เหตุผล และเป็นประโยชน์ ด้วยจิตปรารถนาดีต่อกัน ให้เกียรติกัน มุ่งสร้างความสามัคคี รู้จักเตือนตนไม่ให้พุดปด พุดคำหยาบ คำส่อเสียดเพื่อเจ้า นินทา</p> <p>๒.๕ รู้สีกตัว เตือนตนให้กิน อยู่ ดู ฟัง เป็น ใช้สิ่งของและเทคโนโลยีอย่างถูกต้องพอดี ไม่หลง ไม่เสพสิ่งที่ไม่ดีต่อร่างกายและจิตใจ</p> <p>๒.๖ สะท้อนความรู้ สึกถึงพฤติกรรมและการปฏิบัติตนด้วยความตระหนักถึงคุณค่าอันดีงามตามปณิธานที่ตั้งไว้ อย่างเหมาะสมตามวัย</p> <p>๒.๗ ประยุกต์ใช้ความเข้าใจในหลักเบญจศีลเบญจธรรมหรือหลักคำสอนในศาสนาอื่นในชีวิตประจำวัน</p>
<p>๓. ดำเนินชีวิตในสังคมยุคปกติใหม่อย่างมีสติ สมานธิและปัญญาที่ก่อให้เกิดการคิดขั้นสูง</p>	<p>๓. พัฒนาวีธีคิดขั้นสูงตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมยุคปกติใหม่อย่างมีสติ สมานธิและปัญญา</p> <p>๓.๑ ตื่นตัว ตามรู้ ฝึกใช้สติสัมปชัญญะเพื่อให้เท่าทันสถานการณ์ในชีวิตประจำวันและเหตุการณ์ต่าง ๆ รอบตัว เช่น สุขภาวะ การกิน อยู่ ดู ฟัง เล่น ใช้สิ่งของและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม รมณ์ตระวัง และปลอดภัย</p> <p>๓.๒ มีสมาธิ มีจิตจดจ่อต่อการทำกิจกรรมการเรียนรู้ เล่น และทำงานต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน สามารถจดจำความหมาย ความรู้</p>

	<p>ที่สำคัญ มีความอดทนอดกลั้นต่อสิ่งยาก ฝืนสังเกต กำกับตนเองให้ทำงานจนสำเร็จ</p> <p>๓.๓ มีปัญญาในการศึกษาเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ใช้วิธีคิดตามแนวโยนิโสมนสิการในการแยกแยะความหมายที่แตกต่างหลากหลาย ผิด-ชอบ ชั่ว-ดี เป็นประโยชน์-ไม่เป็นที่ประโยชน์ ตลอดจนการแก้ปัญหาในการเรียนและการดำเนินชีวิตประจำวัน</p> <p>๓.๔ สะท้อนการเรียนรู้เพื่อเข้าใจถึงคุณค่าของการมีสติ สมาธิ ปัญญา ที่มีต่อการดำเนินชีวิต และการทำกรงานต่าง ๆ ของตน</p> <p>๓.๕ ประยุกต์ใช้วิธีคิดขั้นสูงตามแนวอริยสัจ ๔ โดยมีสติ สมาธิ เป็นฐาน ผ่านการทำโครงการที่มีการแก้ปัญหาอย่างเหมาะสมกับวัย และการดำเนินชีวิตในสถานการณ์จริง</p>
<p>๒. สามารถสื่อสารด้วยท่าทีที่สุภาพ มีสติ เคารพพ่อแม่ ครู หรือผู้ใหญ่ เคารพในความแตกต่างระหว่างกัน อยู่ร่วมกันอย่างเป็นมิตรในครอบครัว โรงเรียน และชุมชน ในฐานะเป็นพลเมืองไทย ใช้สอยธรรมชาติสิ่งแวดล้อมอย่างรู้คุณค่าเพื่อให้เกิดความสมดุลอย่างยั่งยืน และใช้เทคโนโลยีในชีวิตประจำวันอย่างรู้เท่าทันและพอเพียง</p>	
<p>๑. สื่อสารด้วยท่าทีที่สุภาพ มีสติ เคารพพ่อแม่ ครู หรือผู้ใหญ่ เคารพความแตกต่างระหว่างกัน เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในครอบครัว โรงเรียน ชุมชน ในฐานะเป็นพลเมืองไทย</p> <p>๒. อยู่ร่วมและใช้สอยทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมอย่างรู้คุณค่า เพื่อให้เกิดความสมดุลอย่างยั่งยืน และใช้เทคโนโลยีอย่างรู้เท่าทันและพอเพียง</p>	<p>๑. ฝึกการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการคิดโดยใช้วิธีคิดตามแนวของโยนิโสมนสิการอย่างบูรณาการ</p> <p>๒. ฝึกปฏิบัติตนตามมารยาทชาวพุทธเพื่อแสดงความเคารพ พ่อแม่ ครูหรือผู้ใหญ่</p> <p>๓. ระมัดระวังการใช้คำพูดในการสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมีสติ เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างกัลยาณมิตรในครอบครัว โรงเรียนและชุมชน ในฐานะเป็นพลเมืองไทย</p> <p>๔. ใช้วิธีคิดตามแนวของโยนิโสมนสิการในการปฏิบัติตนเพื่ออยู่ร่วมกันและใช้สอยทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมอย่างรู้คุณค่าและพอเพียง</p> <p>๕. ทำโครงการคุณธรรมตามแนวพุทธหรือศาสนาธรรมที่ตน นับถือ โดยใช้เทคโนโลยีอย่างรู้เท่าทันและพอเพียง</p>

๒. การวางแผนการเงินและการใช้ทรัพยากร

ผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อจบช่วงชั้น	
<p>๓. ร่วมกับสมาชิกในครอบครัวในการระบุสาเหตุและวิธีการแก้ไขปัญหา เพื่อนำไปสู่การ แยกแยะความต้องการและความจำเป็น วางแผนการใช้จ่ายและออมเงินอย่างเหมาะสมและมีวินัย เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบด้วยกันในการลดค่าใช้จ่าย</p> <p>๔. ระมัดระวังในการใช้ของส่วนรวมและทรัพยากรในการทำงาน การทำกิจกรรม การทำกิจวัตรประจำวัน อย่างประหยัด คุ่มค่า และพอเพียง ด้วยความตระหนักถึงผลของการใช้ทรัพยากรที่มีต่อตนเอง ครอบครัว และโรงเรียน</p>	
ความรู้และสมรรถนะที่เชื่อมโยงกัน	ตัวอย่างสถานการณ์ กิจกรรม และเครื่องมือที่ใช้สำหรับนักเรียน
<p>๓. ร่วมกับสมาชิกในครอบครัวในการระบุสาเหตุและวิธีการแก้ไขปัญหา เพื่อนำไปสู่การแยกแยะความต้องการและความจำเป็น วางแผนการใช้จ่ายและออมเงินอย่างเหมาะสมและมีวินัย เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบด้วยกันในการลดค่าใช้จ่าย</p>	
<p>๓.๑ ร่วมกับสมาชิกในครอบครัวในการระบุสาเหตุและวิธีการแก้ไข ปัญหา เพื่อนำไปสู่การแยกแยะความต้องการและความจำเป็น วางแผนการใช้จ่ายและออมเงินอย่างเหมาะสมและมีวินัย เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบร่วมกันในการลดค่าใช้จ่าย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สัมภาษณ์ผู้ปกครองเกี่ยวกับที่มาของรายได้ และค่าใช้จ่ายในบ้าน ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักเรียนที่ผู้ปกครองต้องจ่าย - ประเมินพฤติกรรมของตนเองที่ทำให้เกิดการใช้จ่ายและการใช้ทรัพยากรอย่างไม่รู้คุณค่า ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อลดค่าใช้จ่ายของตนเอง ครอบครัวและโรงเรียน - ทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับรายรับ รายจ่ายของครอบครัวร่วมกับผู้ปกครอง เช่น การทำอาหารและคำนวณค่าใช้จ่าย การคำนวณค่าใช้จ่ายส่วนตัว ค่าอาหาร ค่าเสื้อผ้า ค่าของใช้ ค่าของเล่นที่ผู้ปกครองต้องจ่าย การฝึกใช้เงินซื้อของ จ่ายเงินรับเงินทอน การช่วยผู้ปกครองทำงานเกี่ยวกับอาชีพของครอบครัวที่สามารถทำได้ตามวัย - ยกตัวอย่างการใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวันที่ไม่เกินตัวและเห็นประโยชน์ของการออม
<p>๔. ระมัดระวังในการใช้ของส่วนรวมและทรัพยากรในการทำงาน การทำกิจกรรม การทำกิจวัตรประจำวัน อย่างประหยัด คุ่มค่า และพอเพียง ด้วยความตระหนักถึงผลของการใช้ทรัพยากรที่มีต่อตนเอง ครอบครัวและโรงเรียน</p>	
<p>๔.๑ ระมัดระวังในการใช้ของส่วนรวมและทรัพยากรในการทำงาน การทำกิจกรรม การทำกิจวัตรประจำวัน อย่างประหยัด</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตและบันทึกพฤติกรรมการใช้ของใช้ส่วนตัว ของเล่น ของใช้สาธารณะ การรับประทานอาหาร ของตนเอง แสดงความคิดเห็น ความรู้สึกต่อพฤติกรรมของตนเอง วางแผน

<p>คุ่มค่า และพอเพียง ด้วยความตระหนักถึงผลของการใช้ทรัพยากรที่มีต่อตนเอง ครอบครัวและโรงเรียน</p>	<p>การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และลงมือทำอย่างสม่ำเสมอจนเป็นนิสัย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาแนวทางการใช้ทรัพยากรในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด ทั้งทรัพยากรส่วนตัว เช่น ดินสอ กระดาษ เสื้อผ้า อาหาร และทรัพยากรส่วนรวม เช่น โต๊ะ เก้าอี้นักเรียน สาธารณูปโภคต่าง ๆ - วิเคราะห์ทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตของใช้ที่ใช้ในครอบครัวและโรงเรียน เช่น ดินสอและกระดาษที่ผลิตจากไม้รวมทั้งเครื่องจักรและแรงงานการผลิต ศึกษาแนวทางการใช้ของใช้อย่างประหยัดคุ่มค่าจากสื่อและแหล่งข้อมูลต่าง ๆ แล้วคัดสรรมาปรับใช้กับตนเองและครอบครัว - ทำกิจกรรมสำรวจพลังงาน กิจกรรมเดินเมือง สังเกตพฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้น้ำ ไฟฟ้า และของเล่นของใช้สาธารณะ วิเคราะห์ชื่นชมผู้ที่ใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า
--	--

๓. เหตุการณ์ในอดีตของครอบครัว โรงเรียน และชุมชน

ผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อจบช่วงชั้น	
<p>๕. นำเสนอเรื่องราวของตนเอง บุคคล วัตถุ และสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว โรงเรียนและชุมชน ความสัมพันธ์ของสถาบันหลักของชาติกับชุมชนและท้องถิ่น ประวัติความเป็นมาและวิถีชีวิต ลำดับเวลาและเหตุการณ์สำคัญ ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงจากอดีตถึงปัจจุบัน โดยแสดงหลักฐานและแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องด้วยภาพและภาษาของตนเองที่เข้าใจง่าย ชัดเจน จากการสอบถาม ค้นหาคำตอบอย่างเป็นขั้นตอน และทำกิจกรรมในชีวิตประจำวันที่แสดงถึงความตระหนักของผลการกระทำในอดีตที่มีต่อปัจจุบัน และผลของการกระทำในปัจจุบันที่มีผลต่ออนาคต ด้วยความรู้สู่ถึงการเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว โรงเรียนและชุมชน</p>	
<p>ความรู้และสมรรถนะที่เชื่อมโยงกัน</p>	<p>ตัวอย่างสถานการณ์ กิจกรรม และเครื่องมือที่ใช้สำหรับนักเรียน</p>
<p>๕. นำเสนอเรื่องราวของตนเอง บุคคล วัตถุ และสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว โรงเรียนและชุมชน ความสัมพันธ์ของสถาบันหลักของชาติกับชุมชนและท้องถิ่น ประวัติความเป็นมาและวิถีชีวิต ลำดับเวลาและเหตุการณ์สำคัญ ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงจากอดีตถึงปัจจุบัน และอธิบายผลของการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อวิถีชีวิตของตนและคนในชุมชน โดยแสดงหลักฐานและแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องด้วยภาพและภาษาของตนเองที่เข้าใจง่าย ชัดเจน จากการสอบถาม ค้นหาคำตอบอย่างเป็นขั้นตอน และทำกิจกรรม</p>	

ในชีวิตประจำวันที่แสดงถึงความตระหนักของผลการกระทำในอดีตที่มีต่อปัจจุบัน และผลของการกระทำในปัจจุบันที่มีผลต่ออนาคต ด้วยความรู้สึกถึงการเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว โรงเรียนและชุมชน	
<p>๕.๑ ใช้แหล่งข้อมูลและหลักฐานที่เกี่ยวข้องและน่าเชื่อถือในการสอบถาม ค้นหาคำตอบอย่างเป็นขั้นตอนเกี่ยวกับเรื่องราวของตนเอง บุคคล วัตถุ และสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว โรงเรียน และชุมชน ประวัติความเป็นมาและวิถีชีวิต</p> <p>๕.๒ อธิบายเรื่องราวตามลำดับเวลาจากอดีตถึงปัจจุบัน ที่แสดงถึงความต่อเนื่อง การเปลี่ยนแปลงและผลกระทบของเหตุการณ์ที่มีต่อวิถีชีวิตของตนเอง ครอบครัว โรงเรียน และชุมชน ความสัมพันธ์ของสถาบันหลักของชาติกับชุมชนและท้องถิ่นที่สืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน</p> <p>๕.๓ นำเสนอเรื่องราวบุคคลในครอบครัว โรงเรียน และชุมชน ประวัติความเป็นมาและวิถีชีวิต ด้วยภาพและภาษาของตนเองที่เข้าใจง่ายและชัดเจน ที่แสดงถึงความรู้สึกถึงการเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว โรงเรียนและชุมชน</p> <p>๕.๔ ทำกิจกรรมในชีวิตประจำวันด้วยความภาคภูมิใจในความเป็นมา และเอกลักษณ์ของครอบครัว โรงเรียน และชุมชน</p> <p>๕.๕ ทำกิจกรรมในชีวิตประจำวัน ที่แสดงถึงความตระหนักของผลการกระทำในอดีตที่มีต่อปัจจุบัน และผลของการกระทำในปัจจุบันที่มีผลต่ออนาคต</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ยกตัวอย่างบุคคลซึ่งมีผลงานที่เป็นประโยชน์แก่โรงเรียนและชุมชนของตน - ตั้งคำถามเพื่อสอบถามและค้นหาคำตอบ การอ่าน และฟังเรื่องราวบุคคล วัตถุ และสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียนและชุมชน ประวัติความเป็นมาและวิถีชีวิต จากบุคคลหรือแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ เช่น ภาพถ่าย สื่อบันทึก ทะเบียนบ้าน บุคคลในครอบครัว โรงเรียนและชุมชน - ลำดับเวลาและเหตุการณ์สำคัญของตนเอง ครอบครัว โรงเรียน และชุมชนโดยใช้เส้นเวลา - สืบค้นข้อมูลจากประวัติศาสตร์บอกเล่า สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง เอกสารและหลักฐานต่าง ๆ เกี่ยวกับสถาบันหลักของชาติกับชุมชนและท้องถิ่น คุณูปการและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและส่งผลสืบเนื่องจนถึงปัจจุบัน - บันทึกข้อมูลเรื่องราวของตนเอง ครอบครัว โรงเรียนและชุมชน อย่างเป็นระบบ ใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์สำหรับสร้างข้อสังเกตหรือข้อค้นพบใหม่ - นำเสนอข้อมูลของเรื่องราว ความคิดและความรู้สึกที่มีต่อตนเอง ครอบครัว โรงเรียนและชุมชนโดยใช้จินตนาการ ด้วยวิธีการที่หลากหลายในรูปแบบของตนเอง เช่น การวาดภาพ การเขียนแผนผังความคิด การเขียนความเรียง - สะท้อนความคิดและความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องราวของตนเอง บุคคลในครอบครัว โรงเรียนและชุมชน ประวัติความเป็นมาและวิถีชีวิต - ปฏิบัติตนในสถานการณ์ต่าง ๆ ในครอบครัว โรงเรียน และชุมชน อย่างภาคภูมิใจและไม่สร้างความเสื่อมเสีย

๔. ชีวิตในบ้าน โรงเรียน และชุมชน

ผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อจบช่วงชั้น	
<p>๖. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับตำแหน่ง ระยะและทิศทางของสิ่งต่างๆและสถานที่ โดยประยุกต์ใช้แผนที่ แผนที่รูปถ่าย เพื่อการวางแผนการทำงาน การใช้ชีวิต และการร่วมจัดระเบียบและดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมที่บ้าน ห้องเรียน โรงเรียน และชุมชน ด้วยความตระหนักในเหตุและผลของการกระทำของตนเองและคนในชุมชนที่มีต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่</p> <p>๗. ทำกิจกรรมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีมารยาท ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ ยอมรับข้อตกลง กฎ กติกา ที่สร้างร่วมกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ร่วมตัดสินใจในการแก้ปัญหาหรือความขัดแย้ง ในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยเต็มใจเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนรวมด้วยความรู้สึกว่าเป็นสมาชิกของครอบครัว ชั้นเรียน และโรงเรียน</p> <p>๘. ปฏิบัติตนบนพื้นฐานสิทธิของตน ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ปฏิเสธเพื่อไม่ให้ตนถูกรังแกหรือละเมิดสิทธิเสรีภาพ ทั้งร่างกาย จิตใจ ทรัพย์สินและแจ้งผู้ใหญ่ที่เกี่ยวข้อง แสดงพฤติกรรมเชิงบวกทั้งทางกายและวาจาเมื่อร่วมกิจกรรมหรือทำงานกับผู้อื่น ที่แสดงถึงการยอมรับความคิด ความเชื่อและการปฏิบัติของบุคคลอื่นที่แตกต่างกันโดยปราศจากอคติ และการเหมารวม รวมทั้งไม่กลั่นแกล้งเพื่อน (Bullying) ควบคุมอารมณ์และความรู้สึกของตน ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน</p>	
ความรู้และสมรรถนะที่เชื่อมโยงกัน	ตัวอย่างสถานการณ์ กิจกรรม และเครื่องมือที่ใช้สำหรับนักเรียน
<p>๖. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับตำแหน่ง ระยะและทิศทางของสิ่งต่างๆและสถานที่ โดยประยุกต์ใช้แผนที่ แผนที่รูปถ่าย เพื่อการวางแผนการทำงาน การใช้ชีวิต และการร่วมจัดระเบียบและดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมที่บ้าน ห้องเรียน โรงเรียน และชุมชน ด้วยความตระหนักในเหตุและผลของการกระทำของตนเองและคนในชุมชนที่มีต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่</p>	
<p>๖.๑ ใช้แผนที่ และรูปถ่ายแสดง ตำแหน่ง ระยะทาง และทิศของ สิ่งต่าง ๆ รอบตัว ที่ปรากฏทั้งในบ้าน โรงเรียน และชุมชน และสถานที่ สำคัญทั้งที่เกิดจากธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น</p> <p>๖.๒ ใช้ประโยชน์จากแผนที่ แผนที่ ในการวางแผนการจัดบ้าน จัดห้องเรียน และการเดินทาง</p> <p>๖.๓ ร่วมกันจัดระเบียบและดูแลรักษา ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งบ้าน ห้องเรียน โรงเรียนและ ชุมชน โดยคำนึงถึงผลการกระทำของ ตนเองและชุมชนที่มีต่อ การเปลี่ยนแปลงของ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - อ่านและเขียนแผนที่แสดงสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏในห้องต่าง ๆ ของบ้านและโรงเรียน - ใช้แผนที่ในการตรวจสอบสถานที่ตำแหน่งของสถานที่สำคัญ ทั้งที่เกิดจากธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น การวางแผน การเดินทาง - อ่านและเขียนแผนที่แสดงสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และที่มนุษย์สร้างขึ้นจากบ้านมาโรงเรียน หรือแผนที่จากที่หนึ่ง ไปที่หนึ่งในชุมชน - ออกแบบการจัดวางเครื่องใช้ในห้อง และลงมือจัดบ้าน จัดห้องเรียน ให้สะดวกใช้งานและเป็นระเบียบ - สืบค้นทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในชุมชน และ การสัมภาษณ์บุคคลในชุมชนเพื่อวิเคราะห์การใช้ประโยชน์ จากทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในการประกอบ อาชีพ และการดำรงชีวิต

<p>ที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของปัจจัยสี่ ซึ่งจำเป็นในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ</p> <p>๖.๔ ร่วมมือกันป้องกัน แก้ไขปัญหา สิ่งแวดล้อมในบ้าน ห้องเรียน โรงเรียน และชุมชนที่มีผลต่อการดำรงชีวิตของทุกคน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ทำกิจกรรมเกี่ยวกับทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในชุมชน เช่น ปลูกต้นไม้ เลี้ยงสัตว์ที่เป็นอาชีพของชุมชน ทำอาหารจากผลผลิตในชุมชน ทำสิ่งประดิษฐ์จากวัสดุธรรมชาติชุมชน - สังเกตและสำรวจพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น ในครอบครัว โรงเรียน และชุมชนเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม - วางแผนร่วมกับคนในครอบครัว และเพื่อนในการจัดระเบียบ ดูแลรักษา แก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่บ้าน ห้องเรียน โรงเรียน และชุมชน ลงมือปฏิบัติตามแผน - ประเมินพฤติกรรมตนเอง เพื่อปรับเปลี่ยนการปฏิบัติตน จนเป็นนิสัยในการรักษาสิ่งแวดล้อม และเชิญชวนผู้อื่นให้ร่วมกันปฏิบัติ เช่น ทำความสะอาด เสื้อผ้า ข้าวของ เครื่องใช้ ทำอาหารง่าย ๆ ให้ตนเองและคนในครอบครัว ทำความสะอาดบ้าน โรงเรียน ชุมชน อย่างเป็นขั้นตอนและถูกวิธี
<p>๗. ทำกิจกรรมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีมารยาท ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ ยอมรับข้อตกลง กฎ กติกาที่สร้างร่วมกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลร่วมตัดสินใจในการแก้ปัญหาหรือความขัดแย้งในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยเต็มใจเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนรวมด้วยความรู้สึกรู้ว่าเป็นสมาชิกของครอบครัว ชั้นเรียน และโรงเรียน</p>	
<p>๗.๑ ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ กฎ กติกา ระเบียบ มารยาท ในครอบครัว โรงเรียน และสถานที่สาธารณะ ในฐานะที่เป็นสมาชิกที่ดี</p> <p>๗.๒ ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ตัดสินใจและยอมรับข้อตกลงที่สร้างร่วมกัน โดยลงมือทำด้วยความเต็มใจ เสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนรวม ในการทำกิจกรรม ในครอบครัว ชั้นเรียน และโรงเรียน หรือแก้ปัญหาและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นหน้าที่ของสมาชิกทุกคน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดสถานการณ์ให้นักเรียนได้โอกาสในการทำกิจกรรม และใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น ฝึกฝนการปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ และมีมารยาท เช่น การแสดงความเคารพ การยืน การเดิน การนั่ง การนอน การทักทาย การรับประทาน การรับของส่งของ การแสดงกิริยาอาการ การทักทาย การสนทนา การใช้คำพูด การแต่งกาย - ร่วมกันกำหนดและปฏิบัติตามข้อตกลง กฎ กติกา เช่น กติกาในการเรียนหนังสือ การใช้สถานที่สาธารณะ การเล่นเกม การใช้เวลาว่าง - ทำกิจกรรมกลุ่ม ฝึกฝนการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล การรับฟังความคิดเห็น การแสดงอารมณ์อย่างเหมาะสม การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น จากการทำงานกลุ่ม ฯลฯ
<p>๘. ปฏิบัติตนบนพื้นฐานสิทธิของตน ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ปฏิเสธเพื่อไม่ให้ตนถูกรังแกหรือละเมิดสิทธิเสรีภาพ ทั้งร่างกาย จิตใจ ทรัพย์สินและแจ้งผู้ใหญ่ที่เกี่ยวข้อง แสดงพฤติกรรมเชิงบวกทั้งทางกาย และวาจาเมื่อร่วมกิจกรรมหรือทำงานกับผู้อื่น ที่แสดงถึงการยอมรับความคิด ความเชื่อและการปฏิบัติของบุคคลอื่นที่แตกต่างกันโดยปราศจากอคติ และการเหมารวม รวมทั้งไม่กลั่นแกล้งเพื่อน (Bullying) ควบคุมอารมณ์และความรู้สึกของตน ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน</p>	
<p>๘.๑ อยู่ร่วมกันในครอบครัว โรงเรียน และชุมชนอย่างสันติ ทำได้โดย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดสถานการณ์ที่เป็นชีวิตจริง หรือใกล้เคียงชีวิตจริงของนักเรียน ในการพัฒนาการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ เช่น ทำงานบ้าน

<ul style="list-style-type: none"> - ปฏิบัติตนบนพื้นฐานสิทธิของตน ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น - ปฏิเสธเพื่อไม่ให้ตนถูกรังแก หรือ ละเมิด สิทธิเสรีภาพ ทั้งร่างกาย จิตใจ ทรัพย์สิน และแจ้งผู้ใหญ่ ที่เกี่ยวข้องเมื่อมีปัญหา - แสดงพฤติกรรมเชิงบวก ทั้งทางกายและวาจาเมื่อร่วม กิจกรรม หรือทำงานกับผู้อื่น - ยอมรับความคิดเห็น ความเชื่อ และการปฏิบัติของบุคคลอื่นที่แตกต่างกัน โดยปราศจากอคติและการเหมารวม - ไม่กลั่นแกล้งเพื่อน (Bullying) ควบคุมอารมณ์และความรู้สึก ของตน ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน 	<ul style="list-style-type: none"> ร่วมกับครอบครัว การเล่นเกม การทำงาน หรือกิจกรรมต่าง ๆ กับเพื่อน - ทำกิจกรรมกลุ่ม กำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม ตามความถนัด ของแต่ละคน แบ่งงานตามความสามารถ ร่วมกันพัฒนาตนเองและเพื่อน ช่วยเหลือกันในกลุ่มจนประสบความสำเร็จร่วมกัน - เลือกหัวหน้าห้อง เลือกตัวแทนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในห้องเรียน โรงเรียน ด้วยการอภิปรายความเหมาะสม และยอมรับความคิดเห็นส่วนใหญ่ด้วยเหตุผล - ประชุมเพื่อหาข้อตกลงร่วมกันในการทำกิจกรรมของห้อง หรือ งานโรงเรียน เช่น งานวันปีใหม่ งานวันเด็ก งานแสดงละครห้อง งานนำเสนอหน้าชั้นเรียน - แสดงบทบาทสมมติตามสถานการณ์ที่ใกล้เคียงสถานการณ์จริง เพื่อฝึกฝนการปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น
---	--

๕. วัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย

ผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อจบช่วงชั้น	
<p>๙. เข้าร่วมกิจกรรมตามประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชนอย่างเห็นคุณค่าและไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อตนเอง ผู้อื่นและสิ่งแวดล้อมในชุมชน</p> <p>๑๐. ปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องที่แสดงถึงการเคารพสถาบันหลักและสัญลักษณ์ของชาติไทย และร่วมกิจกรรม ที่ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมตามกำลังของตนภายใต้การดูแลและคำแนะนำ</p>	
ความรู้และสมรรถนะที่เชื่อมโยงกัน	ตัวอย่างสถานการณ์ กิจกรรม และเครื่องมือที่ใช้สำหรับนักเรียน
<p>๙. เข้าร่วมกิจกรรมตามประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชนและท้องถิ่นอย่างเห็นคุณค่า และไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม</p>	
<p>๙.๑ ร่วมกันอนุรักษ์และภาคภูมิใจ ในวัฒนธรรม ภูมิปัญญา บุคคลและ สถานที่สำคัญของชุมชน</p> <p>๙.๒ เข้าร่วมกิจกรรมตามประเพณีและ วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน ในฐานะสมาชิกของชุมชน ด้วยความ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สัมภาษณ์บุคคลในชุมชนเกี่ยวกับมรดกทางภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมของชุมชน เรียบเรียง นำเสนอ แสดงความคิด ความรู้สึก - ลงมือทำกิจกรรมหรือใช้มรดกทางภูมิปัญญา ในชีวิตประจำวัน ตามวัย

<p>ระมัดระวัง คำนึงถึงความปลอดภัย ไม่ให้เกิดผลเสียต่อตนเอง สังคมและ สิ่งแวดล้อม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การทัศนศึกษาสถานที่และแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เช่น วัด ตลาด พิพิธภัณฑ์ มัสยิด โบสถ์คริสต์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ - เขียนข้อความเชิญชวน ร่วมกิจกรรมประเพณีและวัฒนธรรม หรือใช้ และรักษามรดกทางภูมิปัญญา - การทำกิจกรรมเกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรมร่วมกับบุคคล ในครอบครัว เพื่อน บุคคลในโรงเรียนและชุมชน - สรุปรายชื่อยุทธศาสตร์และปฏิบัติตนตามประเพณีและวัฒนธรรม ในชุมชน
<p>๑๐. ปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องที่แสดงถึงการเคารพสถาบันหลักและสัญลักษณ์ของชาติไทย และร่วมกิจกรรมที่ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมตามกำลังของตน ภายใต้การดูแลและคำแนะนำ</p>	
<p>๑๐.๑ ปฏิบัติตนที่ถูกต้องเหมาะสมต่อ สถาบันหลักและสัญลักษณ์ของชาติไทยซึ่ง แสดงถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทย และค่านิยมร่วมกันของสังคม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การทำกิจกรรมเกี่ยวกับชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ร่วมกับ บุคคลในครอบครัว เพื่อน บุคคลในโรงเรียน และชุมชน เช่น การเคารพธงชาติ การร้องเพลงชาติ และเพลงสรรเสริญ พระบารมี เคารพศาสนวัตถุ ศาสนสถาน การเข้าร่วมกิจกรรม ในวันสำคัญ - การอ่านปฏิทินวันสำคัญที่เกี่ยวข้องชาติ ศาสนาและ พระมหากษัตริย์ในรอบปี - อ่าน และ ฟังเรื่องราวเกี่ยวกับสถาบันหลักและสัญลักษณ์ของ ชาติไทย ถ่ายทอดเรื่องราว ความรู้สึกในรูปแบบต่าง ๆ อย่างง่าย ๆ

๖. รู้เท่าทันสื่อ เท่าทันตนเอง เท่าทันสังคม

<p style="text-align: center;">ผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อจบช่วงชั้น</p>	
<p>๑๑. เลือกและจัดการเวลาในการใช้สื่อ สารสนเทศ และดิจิทัลอย่างรู้เท่าทัน โดยรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้น ต่อตนเองและผู้อื่น</p> <p>๑๒. ตัดสินใจที่จะเชื่อหรือปฏิบัติ โดยเข้าใจวัตถุประสงค์ ประโยชน์ และโทษของสื่อ สารสนเทศ ดิจิทัล สร้างและส่งต่อข้อมูลสารสนเทศ เกิดประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว</p>	
<p>ความรู้และสมรรถนะที่เชื่อมโยงกัน</p>	<p>ตัวอย่างสถานการณ์ กิจกรรม และเครื่องมือที่ใช้สำหรับนักเรียน</p>
<p>๑๑. เลือกและจัดการเวลาในการใช้สื่อ สารสนเทศ และดิจิทัลอย่างรู้เท่าทัน โดยรับผิดชอบต่อผล ที่เกิดขึ้นต่อตนเองและผู้อื่น</p>	

<p>๑๑.๑ เลือกใช้สื่อ สารสนเทศ และ ดิจิทัลอย่างรู้เท่าทัน โดยรับผิดชอบต่อ ผลที่เกิดขึ้นต่อตนเองและผู้อื่น</p> <p>๑๑.๒ จัดการเวลาในการใช้สื่อ สารสนเทศ และดิจิทัลอย่างรู้เท่าทัน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ดูโฆษณาจากสื่อต่าง ๆ แล้วระบุวิธีการหรือกลวิธีของสื่อที่เชิญชวน ให้ซื้อหรือบริโภค ก่อนที่จะตัดสินใจซื้อหรือไม่ซื้อ บริโภคหรือไม่ บริโภค โดยสามารถให้เหตุผลประกอบการตัดสินใจได้ - เขียนหรือบันทึกข้อมูลด้วยรูปแบบต่าง ๆ เพื่อใช้ได้ข้อมูลมาใช้ วิเคราะห์ระยะเวลาการใช้สื่อ สารสนเทศ ที่เหมาะสมกับตนเอง
<p>๑๒. ตัดสินใจที่จะเชื่อหรือปฏิบัติ โดยเข้าใจวัตถุประสงค์ ประโยชน์ และโทษของสื่อ สารสนเทศ ดิจิทัล สร้างและส่งต่อข้อมูลสารสนเทศ เกิดประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว</p>	
<p>๑๒.๑ เลือกแนวทางการปฏิบัติตนเอง ได้เหมาะสม จากการแยกแยะความ แตกต่างของสื่อ และวัตถุประสงค์ของ สื่อและสารสนเทศ</p> <p>๑๒.๒ สืบค้น อ่าน สร้างและส่งต่อ สารสนเทศอย่างมีมารยาทและเคารพ ผู้อื่นในฐานะผู้ผลิตหรือสร้างสื่อ</p> <p>๑๒.๓ ใช้สื่อเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ ในการดำเนินชีวิตของตนเอง และ ครอบครัว</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างภาพเคลื่อนไหวอย่างง่าย เช่น หุ่นงา แล้วเปรียบเทียบ ความเหมือน/ต่าง ระหว่างหุ่นงากับภาพเคลื่อนไหวในสื่อโทรทัศน์ เพื่อสามารถเข้าใจเรื่องการประกอบสร้างสื่อ (construct) ในบริบท ต่าง ๆ - พัฒนาพฤติกรรมการใช้สื่อ ด้วยการหยุดคิดพิจารณาเมื่อรับข้อมูล ข่าวสารในสื่อต่าง ๆ และคำนึงถึงผลดีและผลเสียที่จะเกิดขึ้นตาม จากการส่งต่อข้อมูล - ใช้แนวคิดที่ได้รับจากสื่อเทคโนโลยีไปปรับใช้ในการดำเนิน ชีวิตประจำวันของตนเอง เพื่อให้สามารถแก้ปัญหาหรือการทำให้ การดำเนินชีวิตสะดวกขึ้น ง่ายขึ้น